

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Holtingerveld

Memo adviesvraag voor het Uitvoeringsplan in de vergadering van het Overlegorgaan op donderdag 7 mei 2026

Opsteller: Catrien Scholten

<p>Wat is het probleem?</p> <p>Bij het opstellen van het Uitvoeringsplan wordt duidelijk dat het Ambitieplan “ambitieuw” is. Het is belangrijk hierin prioriteiten te benoemen.</p> <p>En in het ambitieplan staat zeven keer het woord <i>balans</i>. Het is goed met elkaar uit te spreken wat we onder <i>balans</i> verstaan.</p> <p>Er ontstaat vooral discussie wanneer we het hebben over de balans tussen natuurbeleving en natuurbescherming. Dit is een terugkerende discussie. Zie ook de passage uit het beleidsprogramma (zie pagina 3 voor de tekst daaruit)</p>
<p>Achtergrond en feiten</p> <p>In de werkgroepen zijn teksten voor het uitvoeringsplan besproken</p> <p>Op de heidag van 22 april zijn goede (en pittige) gesprekken gevoerd tussen de verschillende thema's. Het blijkt heel belangrijk dat we elkaar ook in dit soort overleggen blijven zien en dwarsverbanden leggen tussen de werkgroepen. We realiseren ons dat de belasting in tijd, zeker in deze aanloop/ontwikkelfase best hoog is. Het goed doorspreken en opschrijven van de ambities kost tijd. Tegelijkertijd willen we de “winkel” wel draaiend houden.</p> <p>Cijfers onderbouwen de toename van recreatiedruk op natuur in Nederland. Drenthe heeft veel natuur en ook veel mooie landschappen in de (overgangs)gebieden eromheen. Het verdient aanbeveling de komende periode de cijfers van ons gebied (en de hiaten daarin) scherper in beeld te krijgen om keuzes ook te kunnen baseren op de feitelijke situatie.</p> <p>De werkgroep Vitale landbouw raakt door alle ontwikkelingen in de regio een beetje achterop in het formuleren van concrete doelen voor het uitvoeringsplan.</p>
<p>Dilemma's</p> <p>Het Uitvoeringsplan is in ontwikkeling. Het helpt ons bij de uitvoering verder te komen als het Overlegorgaan aan de hand van enkele dilemma's het gesprek wil voeren.</p> <p>Als werkgroepen blijven we vanuit de verschillende perspectieven rondom natuur, landschap en recreatie gedeeltelijke hangen in de afzonderlijke belangen. Daarom leggen we het Overlegorgaan enkele dilemma's voor, met de vraag daarover met elkaar in gesprek te gaan. We verwachten geen kant-en-klare oplossing, maar de overwegingen helpen om elkaars verantwoordelijkheden beter te begrijpen en ons daarin te verplaatsen.</p>
<p>Welke concrete dilemma's spelen op dit moment?</p> <p>De onderstaande dilemma's belasten een gewenste vlotte uitvoering. We horen graag hoe het Overlegorgaan ertegen aankijkt.</p> <p>1. Het recreatieve aanbod blijft op peil.</p> <p>Wat bedoelen we hiermee? En hoe zorgen we dat de lusten en lasten in balans blijven. Voor recreatie geldt dat er veelal sprake is van collectieve lasten (overheid of terreinbeheerder betaalt ervoor) en private lusten.</p>

2. **Het belang van een integraal zoneringsplan wordt onvoldoende onderkend**
3. **Wat te doen als een werkgroep er niet uitkomt?**
4. **Het uitvoeringsplan is in september gereed; hoe gaan we om met aanvullingen en voortschrijdend inzicht?**
  - a. Het werken met een uitvoeringsplan is voor iedereen nieuw. We zoeken nog naar waar we van zijn en hoe we meer kunnen sturen. Het eerste plan gereed in september 2026. Zo concreet mogelijk. Vanuit het beleidsprogramma Nationale Parken en vanuit ons Ambitieplan Samen vooruit! hebben we de verantwoordelijkheid om de voortgang met concrete resultaten te laten zien. Er is ook veel in verandering.
5. **Overige punten**

Gevraagde input van het Overlegorgaan

Van het Overlegorgaan vragen we een richtinggevende discussie over voornoemde dilemma's, Aan de hand van de discussie formuleren we een aantal punten voor het vervolg van het uitvoeringsplan waarmee de werkgroepen aan de slag kunnen.

Nationaal Park
Dwingelderveld

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Holtingerveld

Perspectief 3: Bron beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030.

De unieke natuurbeleving van elk nationaal park versterken, in balans met de draagkracht van de natuur:

Bezoekers komen naar de parken om de unieke natuur van het park te beleven. Elk nationaal park ontwikkelt zich tot een gastvrij park met een goede balans tussen recreatie, toeristische inrichting en de draagkracht van de natuur. Het nationaal park kan hierbij ook kiezen voor het verbeteren van de landschapskwaliteit en (nieuwe) recreatieve infrastructuur rond het nationaal park of buiten de natuurkernen, om bezoekers te spreiden over een groter gebied. Een park kan ook inzetten op vormen van recreatie en toerisme die bijdragen aan de natuur- en landschapskwaliteit en aan de gebiedsidentiteit (bijvoorbeeld afval verzamelen of excursies met fluisterboten). Deze inzet past zo in een duurzame natuurinclusieve toeristische ontwikkeling.

Wat kan een integraal zoneringsplan zijn (voorbeeld).

Het Nationaal Parkenbureau heeft een handreiking voor een integraal zoneringsplan, waar natuur, landschap en recreatie onderdeel van is: <https://nationaleparken.nl/sites/default/files/2025-03/Definiering%20en%20uitwerking%20zoneringsmodel%20nationale%20parken.pdf>

Dat integrale zoneringsplan gaat uit van 3 zones; de Natuurkern, de landschapszone en de Ontwikkelzone.

Natuurkern(en)

Door de hoge natuurwaarden kunnen kernzones ook de 'ecologische motor' vormen van waaruit ecosystemen levenskrachtig blijven en de biodiversiteit in de omgeving versterkt wordt. Ook leveren de kerngebieden de bijzondere belevingen die een gebied 'Nationaal Park-waardig' maken! Dit zijn de gebieden met natuurwaarden van nationaal en internationaal belang en waar natuurlijke processen de ruimte krijgen. In de natuurkern is behoud en versterking van de natuur het hoofddoel.

Landschapszone

Het recreatieve gebruik van het Nationaal Park is zodanig gezoneerd dat de toegangspoorten zo veel mogelijk in de landschapszone worden gerealiseerd. Dit voorkomt recreatieve overbelasting op de natuurkernen en sterkt de kwaliteit van de bijzondere en extensieve vorm van natuurbeleving in de natuurkern. De landschapszone kent een goede toegankelijkheid en hoge belevingskwaliteit.

Regionale ontwikkelzone

De regionale ontwikkelzone ligt buiten het feitelijke Nationale Park, maar onderscheidt zich van het omringende landschap door de onderliggende relaties en samenhang met de natuurkern en landschapszone en ondersteunt het herstel van bodem en watersysteem. In de ontwikkelzone is ruimte voor recreatieve ontwikkelingen, nieuwe vormen van (verblijfs)recreatie en evenementen, met een NP uitstraling, maar minder last van de belemmeringen die de wettelijke natuurbescherming in de kernzones met zich meebrengen.